

Els catalans, dividits sobre si Espanya és una democràcia

Els independentistes, la gent d'esquerres i el jovent són els que més neguen que l'Estat estigui governat democràticament, segons una enquesta

Espanya està governada democràticament? És una qüestió que divideix la societat catalana, malgrat els indicadors que enarbora Espanya Global segons els quals l'Estat és una democràcia consolidada. La repressió policial i l'actuació judicial per frenar el procés han minat la seva credibilitat a ulls d'una part significativa de la societat, que es decanta en la mateixa proporció per considerar-la una democràcia com en no fer-ho.

L'enquesta sobre civisme i valors a Catalunya del Centre d'Estudis d'Opinió (CEO) demanava als catalans que se situessin en una escala de l'1 al 10 en funció de si consideraven que Espanya està governada democràticament en l'actualitat o no, significat l'1 que "no és en absolut democràtica" i el 10, que "és completament democràtica". Un 41,8% dels enquestats es decanten per la primera opció -entre l'1 i el 4- i un quasi idèntic 42,4% ho fan per la segona -6 a 10-, mentre que sols un 12,3% se situa en el punt mig -el 5-, tot i que tècnicament el centre se situa en el 5,5- i un 3,5% no ho sap o no contesta.

I això que el treball de camp de l'enquesta és antic, d'entre setembre de 2018 i gener de 2019, malgrat que els resultats es van fer públics a finals de l'any passat. No recollia, per tant, ni el desenvolupament del judici del procés ni la seva condemna, ni molt menys la negativa del Tribunal Suprem a complir el veredict del Tribunal de Justícia de la Unió Europea (<https://www.naciodigital.cat/noticia/194065/suprem/desobeeix/justicia/europea/mante/junqueras/preso>) (TJUE) en relació a la immunitat d'Oriol Junqueras.

En tot cas, aquesta consideració no és en cap cas homogènia entre tota la societat catalana. De fet, si es divideixen les respostes en funció del projecte nacional dels enquestats, una majoria dels que reclamen que Catalunya sigui una regió, una comunitat autònoma o un estat federal no dubten del caràcter democràtic de l'Estat, mentre que els que el neguen suposen només entre una cinquena part i una quarta part d'aquests. En canvi, tres quarts parts dels independentistes rebutgen que Espanya estigui governada democràticament i tan sols un 15,8% sí que ho creu.

A nivell ideològic, els catalans d'esquerres són també els més crítics amb l'Estat. Un 68,9% dels enquestats d'esquerres rebutgen que sigui democràtic, un percentatge que cau fins al 47,3% entre els de centre esquerra, tot i que són més encara que el 40,4% dels que sí que ho defensen. Només entre els catalans de centre i cap a la dreta hi ha una majoria que cregui que Espanya es governa democràticament.

A nivell d'edat també hi ha certa correlació, ja que els catalans menors de 35 anys creuen majoritàriament que l'Estat no és democràtic, mentre que, a partir d'aquesta edat, es decanten per defensar que sí que ho és. No ho fan, però, de forma molt majoritària, sinó amb percentatges a l'entorn del 45%, per prop d'un 40% que rebutja que sigui democràtic.

Per contra, l'acceptació conforme Catalunya sí que està governada democràticament sí que és nítidament majoritària i força transversal. Ho defensa un 54,7% d'enquestats, mentre que tan sols un 27,6% -prop de la meitat- ho rebutja. Un 14%, en canvi, se situa en un punt intermig i un 3,6% no ho sap o no contesta.

L'autonomisme, dividit

Igualment, aquesta opinió és compartida de forma molt majoritària pels catalans independentistes i federalistes, mentre que els autonomistes estan dividits i només entre els que volen que Catalunya sigui una mera regió -una clara minoria- n'hi ha més que neguen el caràcter democràtic del país. I això malgrat els intents de partits com Cs i PP que, arran dels plens del 6 i 7 de setembre de 2017 (<https://www.naciodigital.cat/noticia/137733/referendum/ja/llei>) o la proclamació de la independència (<https://www.naciodigital.cat/noticia/141454/parlament/declara/independencia>), han intentat fer quallar la idea conforme la Generalitat és poc democràtica.

De la mateixa manera, els enquestats d'esquerres defensen clarament la gestió democràtica actual del país, entre els de centre i centre dreta també n'hi ha més que la reconeixen que no que la neguen, ja que aquests últims només són lleugerament preeminentes entre els catalans més de dretes. En aquesta ocasió, no hi ha diferències entre franges d'edat, ja que totes elles consideren que Catalunya està governada democràticament.

METODOLOGIA D'ANÀLISI

Totes les dades es poden extreure de l'enquesta sobre civisme i valors a Catalunya 2018 del CEO (<http://ceo.gencat.cat/ca/estudis/registre-estudis-dopinio/estudis-de-la-generalitat/detall/index.html?id=7308>). Per facilitar-ne l'anàlisi, atès que la pregunta sobre el caràcter democràtic de l'Estat i de Catalunya es feia en una escala del 0 al 10, s'han categoritzat aquestes preguntes en una opinió decantada conforme no és democràtic -de l'1 al 4- o que sí que ho és -6 al 10-. Tècnicament, el punt mig és el 5,5, però s'ha decidit fixar el 5 com a tal i, per tant, no decantat cap a cap opció perquè normalment és la nota que espontàniament els enquestats entenen com a equidistant, comenci la classificació en el 0 -on sí que ho seria- o en l'1.

Pel que fa al posicionament ideològic, s'ha fet una operació semblant, ja que les possibles respostes de l'enquesta anaven del 0 -màxim d'esquerres- al 10 -màxim de dretes-. Per això, s'han categoritzat en catalans d'esquerres -0 al 2-, de centre esquerra -3 o 4-, de centre -5-, de centre dreta -6 o 7- o de dretes -de 8 a 10-. Les variables sobre projecte nacional i grups d'edat ja venien presentades a l'enquesta amb les categories usades per fer aquesta anàlisi.